לפי אכלו. הרמוי לאכילה תכוסו עליו דהיינו שחיטה: **במכסה.** לשון מנין כמו מכסת ערכך (ויקרא כז): **ואיתקש אוכלין למנויין.** מה מנויין מעכבי אף אוכלים מעכבי [יח] שאם שחטו לטומאים ולערלים וחולה [ט] וזקן שאין יכולין לאכול כזית פסול ואפי' הן מנויין דהא לפי אכלו בהאי קרא כתיב לגבי [ז] מנויין: **וכי לא מקשי נמי.** וסברי טומא מת משלא קרבנותיו בדיעבד אית להו הך פירכא גופא דפרכינן לעיל אמילתייהו דמוקמינן [ה] מתניתין בכהן טומא שרץ אבל כהן טומא מת אין מרלה דהא מודה מיהא דלכתחילה אמר רחמנא טומא מת ידחה לשני וטומא שרץ אמרינן לעיל דשוחטין עליו לכתחילה: **ומה במקום כו' בעלים.** יחיד: **מיפיבי.** לזקני דרוס: **מפני שאמרו.** משנה היא בכילד לולין (פסחים דף פ:) שהגזיר ועושה פסח כו'. קס"ד [מז] האי טומאת הגוף בבעלים קאמר ולהכי נקט גזיר ועושה פסח דאילו שאר קרבנות אין טומאת בעלים פסול בהן אבל עושה פסח אכילתו מעכבת וגזיר נמי כשנטמא במת שסתר גזירותו ולריך לחזור ולמנות כדכתיב (במדבר ט) וכי יטמא מת עליו וגו' ואין ראוי לקרבנות תגלחתו עד שיטהר ויביא תחילה קרבנות [כ] גזירות טומאתו שתי תורים ואשם וימנה את גזירתו ואחר כך יביא קרבנות גזירות טהרה וקתני אין הלין מרלה בדיעבד: **אלמא נטמאו כו'.** כלומר אם שלא קרבנו ושחטו וזרקו עליו לא נפטר מפסח שני: **הכי נמי.** דמרלה לין: **כגון שנטמא כהן בשרץ.** כדתנן טומא פסול ואוקימנא בשרץ ותנן גזיר ועושה פסח וה"ה לכל קרבנות יחיד. והא דנקט הכי משום סיפא נקט דבעי מיתני נטמא טומאת התהום הכי זה מרלה וכי גמירי היתר טומאת התהום בגזיר ועושה פסח גמירי לה בכילד לולין וטומאת התהום טומאת ספק והתם מפרש איזהו טומאת התהום כו' והילכתא גמירי לה דהותרה בגזיר ועושה פסח כדאמרי' בכילד לולין [פסחים דף פח.]: **לא אמרו.** דהותרה טומאת התהום בגזיר ועושה פסח אלא בטומאת המת בלבד: **מאי לאו למעוטי טומאת התהום דשרץ.** דלא הותרה ומק"ו לא אתיא שאין דנין מק"ו מהלכה [ט]: **טומאת התהום דזיבה.** כגון ראה בין השמשות ספק כולה מן היום או כולה מן הלילה ואין כאן אלא ראייה אחת ספק חליה מן היום וחליה מן הלילה והוי לה כשתי ראיות דזב מטמא בימים ובראיות [י] והך טומאת התהום הוא דממעט משום דחמירא דיולאה עליו מגופו: **דבעי רמי בר חמא.** בכילד לולין [שם]: **כהן המרלה בקרבנותיהן.** גזיר ועושה פסח הותרה לו בטומאת התהום אם נטמא בה: **והא [יא] הכא בכהן אוקמא לה.** לריש"א דקתני אין הלין מרלה על טומאת הגוף ועלה קתני נטמא טומאת התהום הרי זה מרלה: **דרמי בר חמא פליג הוא.** אדזקני דרוס הוא מוקים לההיא בטומאת בעלים וסבירא [לג] דאין יחיד טמא מת משלא קרבנותיו דאכילת פסחים מעכב: **הא שמע.** תיובתא לרמי בר חמא: **ונשא אהרן.** בלין כתיב: **אם עון הקדשים.** פסול קרבנות ירלה בלין: אם

לפי אכלו למצוה ולעכובי לא [ח] והתניא [1]במכסת נפשות מלמד [א]שאין הפסח נשחט אלא למנוייו שחטו שלא למנוייו יכול יהא כעובר על המצוה [א] [ב]תלמוד לומר תכוסו הכתוב [ג]שנה עליו לעכב ואיתקש אוכלין למנויין זקני דרום לא מקשי וכי [ב] לא מקשי נמי [ג] מהא נמי אית להו פירכא ומה במקום שנטמאו בעלים במת שאין משלחין קרבנותיהן לכתחילה כהן שנטמא בשרץ אינו מרצה מקום שנטמאו בעלים במת שאין משלחין קרבנותיהן לכתחילה כהן שנטמא במת אינו דין שאינו מרצה [ג] מיתיבי [ד] [ד]מפני שאמרו נזיר ועושה פסח הציץ מרצה על טומאת דם ואין הציץ מרצה על טומאת הגוף במאי אילימא בטומאת שרץ האמרת שוחטין וזורקין על טומאת [ה] שרץ אלא טומאת מת וקתני אין הציץ מרצה אלמא נטמאו בעלים במת אין משלחין קרבנותיהם לא אי דאיטמו בעלים במת ה"נ הכא במאי עסקינן כגון שנטמא כהן בשרץ אי הכי אימא סיפא [ו]נטמא טומאת התהום הציץ מרצה הא תני רבי חייא [ה]לא [ד]אמרו טומאת התהום אלא למת בלבד למת למעוטי מאי לאו למעוטי טומאת התהום דשרץ לא למעוטי טומאת התהום דזיבה ואלא הא [ו]דבעי רמי בר חמא כהן המרצה בקרבנותיהם הותרה לו טומא' התהום או לא הותרה לו טומאת התהום תפשוט דטומאת התהום הותרה לו דהא הכא בכהן קיימינא דרמי בר חמא ודאי פליגי תא שמע [2]ונשא אהרן את עון הקדשי' [ז]וכי איזהו עון נושא

הכא נמי מייתי ק"ו ליפוק מהיקשא ועוד קשה היכי יליף טומא שרץ דיחיד בק"ו מטומא מת דיחיד הא טומא [יב] גופיה דיחיד יליף על ידי מתוך וכי האי גוונא חשיב בבנין אב בפרק איזהו מקומן (לקמן דף נח.). דקאמר לן בדם כשר הואיל ולן כשר באימורין ודבר הלמד בבנין אב אינו חוזר ומלמד בקל וחומר וי"ל דבעיא היא באיזהו מקומן והכא אם [יג] נאמר דילפי' קאמר ועוד י"ל דהאי מתוך אינו בבנין אב דאי הוי בבנין אב א"כ יאכל ביחיד כבליעור: **זקני דרום לא מקשי.** וזקני דרוס תנאי הוו ופליגי אמתני' דתמיד נשחט (פסחים דף פח.) דתנן השוחט לעבלים ולטומאים פסול אי נמי סבירא להו כר' נתן ולית להו הא דקאמר הש"ס בכילד לולין (שם דף עח:) דמודה ר' נתן היכא דגברא לא חזי: **מפני שאמרו נזיר ועושה פסח.** אע"ג דפרש' זקני ד[ד] דרוס תנאי היא אפילו הכי [מז] דסיפא סמיך דטומאת טומאת התהוס מרלה (דכולי עלמא אית להון [מז] טומאת התהום מרלה) דהילכתא גמירי לה כדאיתא פרק כילד לולין (פסחים פ:) וכן ברייתא דר' חייא לא אמרו טומאת התהום אלא למת בלבד דפריך מינה התם לרבי יוסי: **אלא בטומאת מת בבעלים [יז] וקתני אין הציץ מרצה.** וקשיא לזקני דרוס דאמרו אין אין למלוה: **לא למעוטי טומאת התהום דזיבה.** ולא"ת מ"מ קשיא ברייתא דר' חייא דלא אמרו טומאת התהוס אלא למת בלבד הא אימטי כהן טומאה ידועה לא מרלי ותירץ ה"ר חיים דמיירי במת בשביעי והוי כטומאת שרץ דשוחטין וזורקין ולא מרלי משום דמכפרין כמתכפרין והשתא חמיר בשביעי דלא מרלי וטמא מת בראשון מרלי והיינו טעמא דבשביעי יכול לעשות בטהרה על ידי שליח וחזי למיכל לאורתא אבל בראשון לא אפשר לתקנו ולעשותו בטהרה לכך בדיעבד כשר ומיירי ברייתא דר' חייא [יח] [בטומאת התהוס דאי איטמין] כהן בטומאת ודאי של שרץ או במת בשביעי שלו אינו מרלה ביחיד אפי' בדיעבד (שהרי אינו מרלה בליבור בתמיד) דהא מכפרין כמתכפרין וליבור בתמי' שרץ או בשביעי של מת לא עבדי בטומאה אלא שולחים קרבנותיהם על ידי טהורין כיון דחזו לאורתא אבל בטומאת התהוס מרלה כהן ביחיד אבל בבעלים לא מתוקמא ברייתא דר' חייא דכיון דשוחטין וזורקין על טמאי שרץ ושולחים קרבנותיהם ביד טהורים איזה רילוי לין שייך וגם טומאת התהוס נמי לא שריא להו למיעבד אינהו גופייהו כיון דשוחטין וזורקין עליהן ומלו למיעבד ע"י טהורין ועוד יש לפרש דמיירי בכהן שקיבל הדם בטומאת התהוס דמת שמרלה לכתחילה לזרוק ולא מהדרי' אטהורין אפי' איכא כהן טהור הא טומאה ידועה לא מרלה לכתחילה אלא מהדרינן אטהורין דטומאה דחויה היא בליבור [כ] וכי האי גוונא לריך לפרש בפרק כילד לולין (שם פח.) דבעי התם כהן המרלה בתמיד התרה לו טומאת התהוס או לא התרה ומאי קמיבעיא ליה הא קיימא לן במועדו אפי' בטומאה אלא אי יכול לזרוק בטומאה לכתחילה קמיבעיא ליה כדפרישית ואפי' איכא טהורין: **טומאת התהום דזיבה.** פ"ה כגון ראה בין השמשות של י"ג [יט] ספק כולה מן היום או מן הלילה ואין כאן אלא ראייה אחת ספק חליה מן היום וחליה מן הלילה ויש כאן שתי ראיות דזב מטמא בימים ובראיות וקשה דבפרק כילד לולין (ג"ז שם) לא מלי משכח לרבי יוסי טומאת התהוס [כ] ולימא כי האי גוונא ורמה לי ברו"ך דבעינן שהספק לא יהא ודע עד לאחר שחיטה [כא] ואם אמרו לו לאחר שחיטה ראית בין השמשות סוף יום שלשה עשר הא בעינן טומאת [כב] התהוס שלא יהא אחד מכיר בסוף העולם לכך בעי התם בשלמא לרבנן משכחת לה דשחטו על זב בשביעי שלו דשוחטין וזורקין על טמא שרץ ואמ"כ ראה ומתר' אבל לר' יוסי דאמר מקלת היום ככולו ומכאן ולהבא מטמא ולא סתר מידי [היכי משכחת ליה] ורבינו הקשה לימא שראה לפני שחיטה ושחטו עליו וחזר הזב וראה שניה דסתר אפי' לר' יוסי ולריך למנות שבעה דזב תלוי בראיות ואיכא לא תחילת היום בטהרה ולא סוף היום ולדידי אתי שפיר דכיון דראה בלפרא מיד היה ספק אולי יראה עוד ביום [כג] והוי כעודע הספק קודם שחיטה ורבינו מתרץ בזה דכיון דראייה ראשונה אינה מטמאה במשא [זביס פ"א מ"א] א"כ מועיל לו מה ששחטו וזרקו עליו אע"ג דראייה שנייה מצטרפת לראשונה לחייבו מנין שבעה מכל מקום לעולם היה קרוי טמא שרץ בשעת עשיית הקרבן וגם אחר כן לא פקע שמו ולא ידי פסחו וקשה על פירושו [כד] משמעתין (כהן המרלה בליבור [כה] היא) וי"ל כגון שראה אחת בי"ג וטבל והעריב שמשו ושחט למחר הפסח ואחרי כן ראה שניה ומצטרפת ואין זה קרוי עודע הספק קודם שחיטה כיון שטהור גמור בשעת שחיטה ולא למימר אולי יראה לשני [כו] ימים ומצטרפין דלר' [כו] יוסי אינה מצטרפת לראשונה. ברו"ך:

א) פסחים פח. עח: ע"ש, ירושל' פסחים פ"ה ה"ג, **ב)** [פסחים סט יומא לט: נח: יבמות מ. שבועות יד. מנחות יט:] מכילתא בא פ"ג, **ד)** פסחים פ: תוס' פסחים פ"ו ה"ה, תו' נזיר פ"ר ה"ג, תו' מנחות פ"ק ה"ה, **ה)** מזל קנ: [פסחים פ: פח:] ירושל' פסחים פ"ד ה"ז וע' נזיר פ"ט ה"ב, **ו)** פסחים פ: ירושל' פסחים ונזיר שם, **ז)** פסחים טז: יומא ז. מנחות כה. ות"כ ויקרא נדבה פ"ד ה"ט, **ח)** פסחים סא., **ט)** נזיר נז., **י)** זבים פ"א מ"ו, **כ)** יומא ו ע"ש.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ולא מקשי נמי מיהא אית כל"ל ומיבמ נמי נמסקן: **(ב)** רש"י ד"ה מפני וכו' קרבנות נזיר טמא שתי תורים: **(ג)** ד"ה דרמי וכו' וסכירא ליה דאין:

שינויי נוסחאות

א) המצוה וכשר כל"ל (ש"מ): **ב)** גר' ש"מ אמר רב אשי וכי לא מקשי נמי אית להו כו': **ג)** בכי"מ נוסף קשיא: **ד)** בכי"מ ת"ש מפני כו': **ה)** ל"ל טמא (גליון): **ו)** ולחולה ולזקן כל"ל (ש"מ): **ז)** ל"ל גבי (*ש"מ): **ח)** דמוקמי (רא"ש): **ט)** קס"ד דהאי אין הציץ מרצה על טומאת הגוף כו' (ש"מ): **י)** ל"ל דהא (ש"מ): **יא)** פליג' אדזקני דרום דהוא מוקים כל"ל (שמכ"י): **יב)** טמא מת (ש"מ): **יג)** אם תמצא לומר דילפי' כל"ל (ש"מ): **יד)** דזקני (שמכ"י): **טו)** תיבת אפריכא חיבו מוכן. וי"ל דר"ל איכולין לפרוך מסיפא (גל' קה"י בקיצור): **טז)** להו טומאת התהום דהילכתא כו' כל"ל (ש"מ). וכל"ק מוזק כל התיבות שבסוגרייס: **יז)** ל"ל דבעלים (ש"מ): **יח)** חייא בכהן בטומאת כו' ואינו מרצה ביחיד כו' כל"ל ול"ג התיבות שבסוגריס (ש"מ). ועי' פ"מ: **יט)** תיבות של י"ג נמחק (ש"מ. וכ"ה בד"ר). ועי' במפרשים שמקיימים הגירסא. וכ' אות כא: **כ)** התהום דזיבה (ש"מ): **כא)** שחיטה, ואפילו אמר לן לאחר שחיטה ראיתי בה"ש של י"ג הא בעינן כו' כל"ל (צ"ש) **כב)** ל"ל בטומאת (ש"מ): **כג)** ל"ל בו ביום (ש"מ): **כד)** פירושינו דשמעתין בכהן המרצה בצבור איירי וי"ל כו' מה שהקשה רבינו פרץ ז"ל דלא הוי דומיא דסיפא, לא קשיא דאין לחוש מן הדיוק אם יהיה סתר (דרש כלל) (הריטב"א) כשנמתרו למעוטי טומאת התהום דזיבה תעמיד אותו בבעלים, שזהו הדיוק אין לחוש אם [לא] יהיה דומיא דרישא. ז"ל בדיוק: **טומאת** התהום דזיבה. וזה לשון הרב רבינו פרץ ז"ל, פי' רש"י ז"ל כגון ראה בין השמשות כו' עד חב מטמא בראיות כביימים ושתים לטומאת שבעה כדאמרי' (מנילה דף ח.) שתים לטומאה ושלשה לקרבן, (דלעניין) כהן מקריב חייבי בשמעתין. וכ"כ לטומאת התהוס משמע דלבסוף נתברר הדבר וכתב"ג לא נתברר הדבר יותר מבתחילה בשעת טומאה. אלא ר"ל כדמפרש התם כגון בשביעי שלו ולאחר שהביא קרבנותיו של זיבות ראה ושתר דזהו טומאת התהוס שנתברר לבסוף, אבל בשעת שהביאו קרבנותיהן גזיר ועושה פסח לא היה יודע אם יראה יומים. ומיירי ע"כ בבעלים דאי בכהן לא היה נכנס בעזרה אם היה זב ואפילו בעל ג' ראיות דהא מתוסר הערב שמש וכ"ש בזב בעל שלש ראיות דהא מתוסר בפרה, וא"כ אפילו קודם שראה אין היה נכנס מתחלה לתקריב קרבנות בעזרה. והך דר' חייא לא הוי דומיא דרישא דהא אוקמינא דיש בהכהן שבטומאת ודך דר' חייא מייירי בבעלים. ואל תתמה על זה דהא בלאו הכי נמי לא הוי דומיא דרישא דהא אוקמינא דיש בהכהן שבטומאת [מעובכ] מלבלה קרבנותיו בשביל טומאת שרץ דבגזיר כתיב וכי יטמא מת עליו בפתע פתאום וכו' (במדבר ו, ט) [סותר] ומביא קרבן טומאה אבל בטומאת שרץ אינו סותר ומביא קרבן טומאה, וי"ל דטומאת שרץ דקאמר ר"ל כעין טומאת שרץ כגון טמא מת בשביעי שלו. ולא"ת והלא לא שייך (שביעי) [בבי] קרבן גזירות למימר] שאמטו עליו בשביעי שלו, שהרי הוא סותר כל גזירתו ואינו מביא קרבן תגלחתו עד שימנה כל גזירתו שלאחריה, [ד]ומביא קרבן טומאה ואח"כ מונה כל גזירתו בטהרה ומביא קרבן תגלחתו, [והרי] כבר עבר הרבה ימים דלא הוי שביעי שלו. וליכא למימר קרבן גזירתו דטומאה קאמר שמביא אשם ושתי תורים דקאמר אם הביא בשביעי שלו דאינו עסוק לאין ביום [אלא ביום] אמיר, הא ודאי ליתא דאין אכילתו מעכבת בקרבנות, מידי דהוה אשאר קרבנות שאין אכילה פוסלת רק בפסח וגזירות טהרה דגלי קרא. וגרלה דמשכחת בשביעי בגזיר כגון שנטמא לאחר (מלא שמונה גזירותיו) [מלאות ימי גזירותיו] ונטמא קודם הבאת קרבנותיו דאינו סותר אלא מונה ז' ימים (ונאכל) ומביא קרבן תגלחת דטהרתו בשמיני, ועל זה [אמר] אם הביא בשביעי דאין הלין מרלה ובעיא דטהרת בעלים בגזיר כמו בפסח (מהר"פ): **הכא** במאי עסקינן כגון שנטמא כהן בשרץ. ולא"ת מאי מקשה לזקני דרום, אימא דאין הלין מרלה (דיעבד) [לכתחילה] קאמר, וכמו כן מרלה ביחיד דקאמרי זקני דרום [בדיעבד קאמרי, וי"ל] דמשמע ליה מדקאמר אין הלין מרלה אף בדיעבד קאמר כדנפקא לן לקמן (ע"ב) משון הקדשים ולא עון המקדשים: **אימא סיפא** כו'. ואי אמרת דרישא דמתניתין בנטמא בשרץ, היכי קאמר בסיפא נטמא (ש"מ). ועי' בס"ז, ק"ק, פ"מ, וח"כ. ובקר"ש גר' וקשה על פי' רש"י מהא דשמעתין בכהן המרצה איירי. ותיבת בצבור ט"ס הוא. ועש"ב: בה] נ"ל **בצבור דהא לא הותרה טומאת** שרץ. כן הוכיח בגליון בשם נ"ק. אבל בנ"ק ליתא. והכרש"ק מוחק מה שבסוגרייס: בו] נ"ל שני (צ"ק): בו] נ"ל ולר' (צ"ק ועו"ש). וכ"ה בד"ר). ועי' גל' קס"ר שמבחר זה. ובחזו"א ס"ג סק"ג כתב לפיוש דברי התוס' קשה לעמוד עליהם, עש"ב: בה] מבלן ולילך הוא קטע אחר בכ"י, אלא שבד' וילנא סברי דטייכי אהדדי, וע"ע בזה וגם בתוכן הדברים דלהלן אשיט ברוריס כ"ל:

שיטה מקובצת

מקום שנטמאו בעלים במת כו'. תימה דליו לנא מן הדין לריוש בגזון בשוף דיוק, מה בעלים לכתחלה לא מרלה אבל בדיעבד מרלה אף כהן בדיעבד מרלה, והשתא לא קשה מידי דהא דמרלה ביחיד דקאמרי דוקא קאמרי, וי"ל דלפי מה שפי' הר"מ (לעיל כב: ד"ה מקום) ניחא דפי' דלא בא משום יליפותא גמור כי אם לתמוך סברא דזקני דרוס, הילכך לא שייך למימר לא דיו ולא שום פירכא היון דאין זה אלא סתירה דבריס בעלמא (לשון מהר"פ): **במאי אילימא בטומאת** שרץ כו'. תימה היאך מתוקמא בטומאת שרץ הלא נזיר אינו (מעבכו)

סז א מיי' פ"ב מהל' קרבן פסח הלכה ח:

סח ב ג מיי' פ"ד שם הל"ב וס"ו שם הל"ב וס"ד מהל' איסוי מקדש הל' ו ז וס"ו מהל' מירות הלכה טז:

סט ד מיי' פ"ו מהל' מירות הלכה יח:

תורה אור השלם

1. וְאִם מֵעֵבֶר הַבַּיִת מִזִּיוֹת מִשָּׁה וְלָקַח הוּא וּשְׁכֵנוֹ הַקָּרֹב אֶל בֵּיתוֹ בְּמִכְסַת נְפָשֹׁת אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ תְּכֻסּוּ עַל הַשֶּׂה:
שמות יב, ד

2. וְהָיָה עַל מֵצַח אַהֲרֹן וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת עֲוֹן הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל מַתְּנֹת קָדְשֵׁיהֶם וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד לְרָצוֹן לָהֶם לִפְנֵי יְהוָה:
שמות כח, לח

מוסף רש"י

הציץ מרצה על טומאת דם. ותגלגמנו כסרה ומוקר לשמוש יין ולטמא לממיס ואין הציץ מרצה על טומאת הגוף. ואם (טמא) [נטמא] בעת הנאת קרבנותיו סותר את הכל: לא אמרו טומאת התהום אלא במת בלבד. אבל שאר טומאות ספק לא אותרו: כהן המרצה בקרבנותיהם. דמיר ושוחט פסח, הותרה לו טומאת התהוס. אם נטמא גופו בספק טומאה, וקרבן יחיד אינו דוחה שבת וטומאה (פסחים פ:) **את** עון הקדשים. פסול הקרבן וכביר ונילה ואינו מכפר על האוכלין אותו טמא, דעון הקדשים כתיב ולא עון הכהנים (שם מז:). ואין לומר שיכפר על עון הכהן שהקריב טמא. שהרי עון הקדשים נאמר ולא עון המקריבים, הא אינו מרלה אלא להכשיר הקרבן (שמות כח לח) **וכי** איזהו עון נושא. איזה פסול הוא המכשיר (פסחים מז:). איזה עון יעלרע בקרבן שיהא הלין מרלה עליו שיהא כשר (יומא ז.):

שיטה מקובצת (המשך)

כו' פי' בשרץ והא תנא ר' חייא מ' (הר"פ): **לאו** למעוטי טומאת התהום דשרץ. תימה מדלריך הפיפא דקיבי מנוף הבריתא דרבי חייא דקתני לא אמרו טומאת התהום אלא למת בלבד, משמע דוקא בטומאת התהום אבל בטומאה ידועה לא מרלה, אלמא בטומאה בעלים במת אין הלין מרלה בדיעבד אבל בטומאה אחרת אם הלין מרלה בדיעבד אבל בטומאה אלא שולחים קרבנותיהם על ידי טהורין כיון דחזו לאורתא אבל בטומאת התהוס מרלה כהן ביחיד אבל בבעלים לא מתוקמא ברייתא דר' חייא דכיון דשוחטין וזורקין על טמאי שרץ ושולחים קרבנותיהם ביד טהורים איזה רילוי לין שייך וגם טומאת התהוס נמי לא שריא להו למיעבד אינהו גופייהו כיון דשוחטין וזורקין עליהן ומלו למיעבד ע"י טהורין ועוד יש לפרש דמיירי בכהן שקיבל הדם בטומאת התהוס דמת שמרלה לכתחילה לזרוק ולא מהדרי' אטהורין אפי' איכא כהן טהור הא טומאה ידועה לא מרלה לכתחילה אלא מהדרינן אטהורין דטומאה דחויה היא בליבור [כ] וכי האי גוונא לריך לפרש בפרק כילד לולין (שם פח.) דבעי התם כהן המרלה בתמיד התרה לו טומאת התהוס או לא התרה ומאי קמיבעיא ליה הא קיימא לן במועדו אפי' בטומאה אלא אי יכול לזרוק בטומאה לכתחילה קמיבעיא ליה כדפרישית ואפי' איכא טהורין: **טומאת התהום דזיבה.** פ"ה כגון ראה בין השמשות של י"ג [יט] ספק כולה מן היום או מן הלילה ואין כאן אלא ראייה אחת ספק חליה מן היום וחליה מן הלילה ויש כאן שתי ראיות דזב מטמא בימים ובראיות וקשה דבפרק כילד לולין (ג"ז שם) לא מלי משכח לרבי יוסי טומאת התהוס [כ] ולימא כי האי גוונא ורמה לי ברו"ך דבעינן שהספק לא יהא ודע עד לאחר שחיטה [כא] ואם אמרו לו לאחר שחיטה ראית בין השמשות סוף יום שלשה עשר הא בעינן טומאת [כב] התהוס שלא יהא אחד מכיר בסוף העולם לכך בעי התם בשלמא לרבנן משכחת לה דשחטו על זב בשביעי שלו דשוחטין וזורקין על טמא שרץ ואמ"כ ראה ומתר' אבל לר' יוסי דאמר מקלת היום ככולו ומכאן ולהבא מטמא ולא סתר מידי [היכי משכחת ליה] ורבינו הקשה לימא שראה לפני שחיטה ושחטו עליו וחזר הזב וראה שניה דסתר אפי' לר' יוסי ולריך למנות שבעה דזב תלוי בראיות ואיכא לא תחילת היום בטהרה ולא סוף היום ולדידי אתי שפיר דכיון דראה בלפרא מיד היה ספק אולי יראה עוד ביום [כג] והוי כעודע הספק קודם שחיטה ורבינו מתרץ בזה דכיון דראייה ראשונה אינה מטמאה במשא [זביס פ"א מ"א] א"כ מועיל לו מה ששחטו וזרקו עליו אע"ג דראייה שנייה מצטרפת לראשונה לחייבו מנין שבעה מכל מקום לעולם היה קרוי טמא שרץ בשעת עשיית הקרבן וגם אחר כן לא פקע שמו ולא ידי פסחו וקשה על פירושו [כד] משמעתין (כהן המרלה בליבור [כה] היא) וי"ל כגון שראה אחת בי"ג וטבל והעריב שמשו ושחט למחר הפסח ואחרי כן ראה שניה ומצטרפת ואין זה קרוי עודע הספק קודם שחיטה כיון שטהור גמור בשעת שחיטה ולא למימר אולי יראה לשני [כו] ימים ומצטרפין דלר' [כו] יוסי אינה מצטרפת לראשונה. ברו"ך:

מה שהקשה רבינו פרץ ז"ל דלא הוי דומיא דסיפא, לא קשיא דאין לחוש מן הדיוק אם יהיה סתר (דרש כלל) (הריטב"א) כשנמתרו למעוטי טומאת התהום דזיבה תעמיד אותו בבעלים, שזהו הדיוק אין לחוש אם [לא] יהיה דומיא דרישא. ז"ל בדיוק: **טומאת** התהום דזיבה. וזה לשון הרב רבינו פרץ ז"ל, פי' רש"י ז"ל כגון ראה בין השמשות כו' עד חב מטמא בראיות כביימים ושתים לטומאת שבעה כדאמרי' (מנילה דף ח.) שתים לטומאה ושלשה לקרבן, (דלעניין) כהן מקריב חייבי בשמעתין. וכ"כ לטומאת התהוס משמע דלבסוף נתברר הדבר ובכתב"ג לא נתברר הדבר יותר מבתחילה בשעת טומאה. אלא ר"ל כדמפרש התם כגון בשביעי שלו ולאחר שהביא קרבנותיו של זיבות ראה ושתר דזהו טומאת התהוס שנתברר לבסוף, אבל בשעת שהביאו קרבנותיהן גזיר ועושה פסח לא היה יודע אם יראה יומים. ומיירי ע"כ בבעלים דאי בכהן לא היה נכנס בעזרה אם היה זב ואפילו בעל ג' ראיות דהא מתוסר הערב שמש וכ"ש בזב בעל שלש ראיות דהא מתוסר בפרה, וא"כ אפילו קודם שראה אין היה נכנס מתחלה לתקריב קרבנות בעזרה. והך דר' חייא לא הוי דומיא דרישא דהא אוקמינא דיש בהכהן שבטומאת ודך דר' חייא מייירי בבעלים. ואל תתמה על זה דהא בלאו הכי נמי לא הוי דומיא דרישא דהא אוקמינא דיש בהכהן שבטומאת [מעובכו] מלבלה קרבנותיו בשביל טומאת שרץ דבגזיר כתיב וכי יטמא מת עליו בפתע פתאום וכו' (במדבר ו, ט) [סותר] ומביא קרבן טומאה אבל בטומאת שרץ אינו סותר ומביא קרבן טומאה, וי"ל דטומאת שרץ דקאמר ר"ל כעין טומאת שרץ כגון טמא מת בשביעי שלו. ולא"ת והלא לא שייך (שביעי) [בבי] קרבן גזירות למימר] שאמטו עליו בשביעי שלו, שהרי הוא סותר כל גזירתו ואינו מביא קרבן תגלחתו עד שימנה כל גזירתו שלאחריה, [ד]ומביא קרבן טומאה ואח"כ מונה כל גזירתו בטהרה ומביא קרבן תגלחתו, [והרי] כבר עבר הרבה ימים דלא הוי שביעי שלו. וליכא למימר קרבן גזירתו דטומאה קאמר שמביא אשם ושתי תורים דקאמר אם הביא בשביעי שלו דאינו עסוק לאין ביום [אלא ביום] אמיר, הא ודאי ליתא דאין אכילתו מעכבת בקרבנות, מידי דהוה אשאר קרבנות שאין אכילה פוסלת רק בפסח וגזירות טהרה דגלי קרא. וגרלה דמשכחת בשביעי בגזיר כגון שנטמא לאחר (מלא שמונה גזירותיו) [מלאות ימי גזירותיו] ונטמא קודם הבאת קרבנותיו דאינו סותר אלא מונה ז' ימים (ונאכל) ומביא קרבן תגלחת דטהרתו בשמיני, ועל זה [אמר] אם הביא בשביעי דאין הלין מרלה ובעיא דטהרת בעלים בגזיר כמו בפסח (מהר"פ): **הכא** במאי עסקינן כגון שנטמא כהן בשרץ. ולא"ת מאי מקשה לזקני דרום, אימא דאין הלין מרלה (דיעבד) [לכתחילה] קאמר, וכמו כן מרלה ביחיד דקאמרי זקני דרום [בדיעבד קאמרי, וי"ל] דמשמע ליה מדקאמר אין הלין מרלה אף בדיעבד קאמר כדנפקא לן לקמן (ע"ב) משון הקדשים ולא עון המקדשים: **אימא סיפא** כו'. ואי אמרת דרישא דמתניתין בנטמא בשרץ, היכי קאמר בסיפא נטמא (ש"מ). ועי' בס"ז, ק"ק, פ"מ, וח"כ. ובקר"ש גר' וקשה על פי' רש"י מהא דשמעתין בכהן המרצה איירי. ותיבת בצבור ט"ס הוא. ועש"ב: בה] נ"ל **בצבור דהא לא הותרה טומאת** שרץ. כן הוכיח בגליון בשם נ"ק. אבל בנ"ק ליתא דאין הלין מרלה. והכרש"ק מוחק מה שבסוגרייס: בו] נ"ל שני (צ"ק): בו] נ"ל ולר' (צ"ק ועו"ש). וכ"ה בד"ר). ועי' גל' קס"ר שמבחר זה. ובחזו"א ס"ג סק"ג כתב לפיוש דברי התוס' קשה לעמוד עליהם, עש"ב: בה] מבלן ולילך הוא קטע אחר בכ"י, אלא שבד' וילנא סברי דטייכי אהדדי, וע"ע בזה וגם בתוכן הדברים דלהלן אשיט ברוריס כ"ל: